

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Кваліфікація:	доктор філософії з соціальної роботи
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ

ректор _____ Голова вченої ради
проф. О.І. Безлюдний

протокол № _____ від « 30 » _____ 08. 2016 р.

Умань 2016 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Розглянуто та рекомендовано кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
Протокол № 1 від 30.08.2016 р.

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:

**Коляда
Наталія Миколаївна –**

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини, гарант;

**Оржиховська
Валентина Михайлівна –**

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини;

**Заєць
Світлана Сергіївна –**

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної педагогіки та
соціальної роботи Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини.

Ця освітня програма (освітньо-наукова програма) не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Профіль освітньо-наукової програми

<i>Ступінь вищої освіти</i>	Доктор філософії
<i>Спеціальність</i>	231 Соціальна робота
<i>Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми</i>	Диплом доктора філософії, одиничний. Обсяг освітньо-наукової програми – 60 кредитів ЄКТС (освітня складова) 4 роки (з них освітня складова – 2 роки)
<i>Вищий навчальний заклад</i>	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
<i>Акредитуюча організація</i>	
<i>Період акредитації</i>	Програма впроваджується з 2016 року
<i>Рівень програми</i>	FQ – ENEA – третій цикл, QF-LLL – 8 рівень, НРК – 8 рівень
А. Мета освітньо-наукової програми	
набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної науково-педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності, володіти методологією наукової та педагогічної діяльності, глибоко переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання у галузі соціальної роботи.	
В. Характеристика освітньо-наукової програми	
<i>Предметна область, напрям</i>	<p><i>Об'єктом вивчення та діяльності є комплексні проблеми у галузі соціальної роботи, які виникають, коли наявних знань недостатньо для вирішення конкретного завдання, а спосіб, за допомогою якого можна здобути відсутні знання – невідомий.</i></p> <p><i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня здатності розв'язувати комплексні проблеми у галузі соціальної роботи за допомогою наукових досліджень та здійснювати науково-педагогічну, дослідницьку, управлінську та прикладну фахову діяльність.</p> <p><i>Теоретичним змістом</i> предметної області слугують концепції, закономірності, принципи, поняття, які формують фахову компетентність кадрів вищої кваліфікації у галузі соціальної роботи. Освітня програма орієнтована на підготовку до зреалізування науково-педагогічної та дослідницької, управлінської та прикладної фахової діяльності; на здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та продукування нових цілісних знань, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне</p>

	значення. <i>Методи, методики та технології:</i> дослідницькі, інформаційно-комунікативні, інноваційні освітні методи і технології.
<i>Фокус освітньо-наукової програми: загальна/спеціальна</i>	Загальна. Соціальна робота. Ключові слова: соціальна робота, методологія досліджень у соціальній роботі, соціальна освіта, методика викладання соціальної роботи, дослідницька діяльність, науково-викладацька діяльність, інновації у соціальній роботі.
<i>Орієнтація освітньо-наукової програми</i>	Освітньо-наукова, з орієнтацією на академічну підготовку кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності 231 Соціальна робота.
<i>Особливості програми</i>	Особливістю програми є поєднання підготовки кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності 231 Соціальна робота та праксеологічної підготовки з урахуванням регіональних особливостей, досвіду наукових шкіл університету.
С. Працевлаштування та продовження освіти	
<i>Працевлаштування</i>	Робота за фахом у вищих навчальних закладах, наукових установах (організаціях), закладах державного управління, соціального захисту та надання соціальних послуг, охорони здоров'я, освіти, культури, правоохоронній сфері національної безпеки тощо на посадах згідно з чинною редакцією національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08).
<i>Продовження освіти</i>	Здобуття наукового ступеня доктора наук; набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
Д. Стиль та методика навчання	
<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Базується на активному навчанні, передусім на індивідуальному масштабному дослідницькому проекті, який ретельно контролюється, надаючи певну відповідальність досліднику на початковому етапі за вибір методу, предмету та організацію часу.
<i>Система оцінювання</i>	Екзамени, заліки, захист практики, звіти, захист кваліфікаційної роботи.
Е. Програмні компетентності	
<i>Загальні</i>	1. Здатність до розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації. 2. Володіння на високопрофесійному рівні навичками письмової та усної комунікації іноземною мовою.

	<p>3. Здатність до володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності.</p> <p>4. Здатність до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих соціальних проблем.</p> <p>5. Здатність до застосування сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової інформації.</p>
<p><i>Фахові</i></p>	<p>1. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу і контекстуалізації значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретація результатів наукових досліджень.</p> <p>2. Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у сфері соціальної роботи.</p> <p>3. Здатність до використання загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних соціальних явищ і процесів.</p> <p>4. Спроможність аналізувати, оцінювати та порівнювати різноманітні теорії, концепції та підходи з предметної сфери наукового дослідження, робити відповідні висновки, надавати пропозиції та рекомендації.</p> <p>5. Здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми, організовувати і проводити науково-дослідну та експериментально-дослідницьку діяльність в галузі соціальної роботи.</p> <p>6. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи</p> <p>7. Здатність дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи.</p> <p>8. Здатність розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>9. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику соціальної роботи.</p> <p>10. Здатність до викладацької діяльності в умовах формальної та неформальної освіти.</p> <p>11. Здатність до виконання оригінальних наукових досліджень з питань соціальної роботи на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що</p>

створюють нові знання, з акцентом на актуальних загальнодержавних проблемах з використанням новітніх методів наукового пошуку.

Е. Програмні результати навчання

1. Оцінювати філософсько-світоглядні засади, сучасні тенденції, напрямки і закономірності розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.
2. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної роботи, висловлюватися професійною іноземною мовою, як усно, так і письмово.
3. Використовувати загальну та спеціальну методологію наукового пізнання, застосовувати здобуті знання у практичній діяльності.
4. Ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих соціальних проблем, планування й управління змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових соціальних систем.
5. Застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової інформації.
6. Здійснювати пошуку, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретація результатів наукових досліджень.
7. Застосовувати категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, технології та методи, необхідні для розв'язання комплексних проблем у сфері соціальної роботи.
8. Використовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних соціальних явищ і процесів.
9. Аналізувати, оцінювати та порівнювати різноманітні теорії, концепції та підходи з предметної сфери наукового дослідження, робити відповідні висновки, надавати пропозиції та рекомендації.
10. Формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми, організувати і проводити науково-дослідну та експериментально-дослідницьку діяльність в галузі соціальної роботи.
11. Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи.
12. Дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи.
13. Розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати обґрунтовувати висновки.
14. Апробувати результати наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику соціальної роботи.
15. Використовувати інноваційні педагогічні методи у вирішенні завдань соціальної діяльності та викладанні фахових дисциплін з соціальної роботи у вищих навчальних закладах в умовах формальної та неформальної освіти.
16. Виконувати оригінальні наукові дослідження з питань соціальної роботи на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, з акцентом на актуальних загальнодержавних проблемах з використанням новітніх методів наукового пошуку.

Компоненти освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Освітня складова			
1.1. Теоретична підготовка			
1.1.1. Обов'язкові навчальні дисципліни			
1. Цикл загальної підготовки			
1.1. Гуманітарна підготовка			
ГП.01	Українська наукова мова	90/3	залік
ГП.02	Іноземна мова у науково-педагогічному спілкуванні	180/6	залік
1.2. Фундаментальна підготовка			
ФП.01	Філософія педагогічної культури	120/4	залік
Всього		390/13	3 заліки
2. Цикл професійної підготовки			
2.1. Психолого-педагогічна підготовка			
ППП.01	Професійно-педагогічна компетентність викладача	90/3	залік
2.2. Науково-предметна підготовка			
НПП.01	Методологія та методика науково-педагогічних досліджень	180/6	екзамен
НПП.02	Науковий семінар	90/3	залік
Всього		360/12	1 екзамен 2 заліки
Практична підготовка			
П.01	Виробнича практика	240/8	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів – 25 кредитів			
Вибіркові компоненти ОНП (додаток 1)			
Загальний обсяг вибірових компонентів – 15 кредитів (3 дисципліни по 5 кредитів)			

Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і передбачає такі види роботи: проведення наукового дослідження та оформлення дисертації; оприлюднення результатів наукового дослідження (опублікування наукових статей, участь у конференціях); атестація (захист дисертації).

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем ступеня доктора філософії і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Перспективна тематика наукових досліджень

Теоретичні основи технологій соціальної роботи: соціальна діагностика й експертиза, методи групової роботи; технології роботи з дітьми-інвалідами, технології соціальної роботи в міжнаціональному соціумі.

Соціальний патронаж і соціальна робота з різними категоріями населення. Зміст, форми та прийоми соціальної підтримки.

Проблеми статево-рольової соціалізації особистості, форми та методи роботи в сімейно-побутовому середовищі, за місцем проживання, у позашкільних закладах і центрах дитячої творчості.

Соціальна підтримка та соціальна робота з дітьми-інвалідами, сиротами, дітьми, які залишилися без опіки дорослих; проблеми соціальної педагогіки у школі: структурний і порівняльний аналіз навчально-виховних систем і моделей соціалізації дітей, підлітків, старшокласників.

Зміст, форми та методи формування особистості в різних видах соціально значущої діяльності: громадсько-політичної, морально-етичної, фізкультурно-оздоровчої, художньої творчої.

Розвиток особистості в загальнолюдському та національному соціокультурному контексті та культурно-дозвілєвої діяльності в соціумі.

Соціальні чинники розвитку дитячо-підліткових і молодіжних ініціатив, дитячих і молодіжних об'єднань та організацій.

Соціальні аспекти профілактики девіантної поведінки дітей і підлітків; профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі.

Основи соціального консультування у школі, сім'ї, мікрорайоні.

Багатоступенева підготовка соціальних працівників і спеціалістів із соціальної роботи.

Соціально-правовий аспект у роботі з дітьми та молоддю.

Соціально-виховні інститути в системі соціалізації особистості.

Соціальна робота з дітьми та молоддю, що потребують особливої уваги.

Соціальна робота з сім'ями різного типу: багатодітними, молодими, кризовими, прийомними.

Історія становлення та проблеми розвитку соціальної роботи в Україні і в зарубіжних країнах.

Атестація здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів ступеня доктора філософії проводиться відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.; інших нормативно-правових актів, що передбачають вимоги щодо оформлення дисертації, публікацій, апробації наукових досліджень.

Атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється відкрито і публічно на підставі попереднього обговорення наукових досягнень у формі дисертації на засіданні випускової кафедри (п.11 Порядку) та захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді (п. 10 Порядку)¹.

Стан готовності дисертації до попереднього захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до попереднього захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи.

Дисертаційна робота доктора філософії передбачає розв'язання актуальної теоретичної та/або прикладної проблеми в галузі соціальної роботи і свідчить про здатність пошукувача здійснювати самостійне наукове дослідження, формулювати нові ідеї та обґрунтовувати їх.

Дисертаційна робота має відповідати вимогам, встановленим законодавством. Дисертаційне дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, оформлене відповідно до чинних вимог, оприлюднюється на офіційному сайті університету (у встановлені законодавством терміни).

Захист дисертаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні разової спеціалізованої вченої ради.

---

¹ Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.

**Матриця відповідності програмних компетентностей
освітнім компонентам
освітньо-наукової програми «Соціальна робота»**

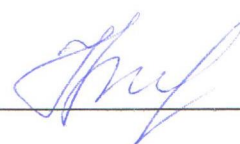
	ГП.01	ГП.02	ФП.01	ППП.01	НПП.01	НПП.02	П.01
Інтегральна компетентність							
ЗК 1	+		+		+	+	
ЗК 2		+		+		+	
ЗК 3			+		+	+	+
ЗК 4			+		+	+	+
ЗК 5	+		+	+			+
ФК 1	+				+	+	
ФК 2	+		+		+	+	
ФК 3					+	+	+
ФК 4			+		+	+	
ФК 5	+	+			+	+	
ФК 6	+			+	+	+	+
ФК 7			+		+	+	+
ФК 8	+	+			+	+	+
ФК 9	+	+			+	+	+
ФК 10	+			+			+
ФК 11				+	+	+	+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними освітніми компонентами
освітньо-наукової програми «Соціальна робота»**

	ГП.01	ГП.02	ФП.01	ППП.01	НПП.01	НПП.02	П.01
ПРН 1	+		+		+		
ПРН 2		+			+	+	
ПРН3			+		+	+	
ПРН 4				+	+	+	+
ПРН 5				+		+	+
ПРН 6	+		+			+	
ПРН 7					+	+	+
ПРН 8			+		+	+	+
ПРН 9	+	+			+	+	
ПРН 10	+			+	+	+	
ПРН 11	+			+	+	+	+
ПРН 12			+		+	+	+
ПРН 13	+	+			+	+	+
ПРН 14					+	+	+
ПРН 15	+			+			+
ПРН 16				+	+	+	+

Керівник робочої групи,

гарант освітньо-наукової програми

проф. Коляда Н.М.